

Nyt fra historisk Videnskab.

Paa Historikermødet i Lund i 1905 fremsatte Underbibliotekar ved det kgl. Bibliotek Dr. A. A. Bjørnbo en Plan for Registrering af Danica i Udlandets Biblioteker, en Plan, som blev ført ud i Livet næste Aar, da Videnskabernes Selskab nedsatte en Kommission, som skulde lede Arbejdet. „Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie i Udlandet“ kom til at bestaa af Overbibliotekar H. O. Lange, Professor Steenstrup og Professor Fridericia, den valgte Dr. A. A. Bjørnbo til Sekretær; ved Professor Fridericias Død indtraadte Professor Erslev i Kommissionen, og da Dr. Bjørnbo døde i 1911, blev Underbibliotekar Carl S. Petersen Sekretær; 1917 afløstes Carl Petersen af Ellen Jørgensen.

Fra 1907 er yngre Videnskabsmænd, Historikere og Biblioteksfolk udsendt til fremmede Biblioteker, og skønt de sidste Tiders Uro har hindret Arbejdet, er det dog lykkedes i det forløbne Tiaar at gennemgaa Samlingerne i Trondhjem, Bergen, Christiania, Lund, Göteborg, Vexiö, Skara, Linköping, Stockholm og Upsala. Registratorerne har besøgt Sønderjylland, samt Bibliotekerne i Hamburg, Lübeck og Genève, endvidere Rostock, Stralsund, Greifswald, Schwerin, Stettin og Neu-Strelitz. I Berlin er Arbejdet begyndt, men venter paa sin Afslutning. En Registrator stod rede til at rejse til Polen i 1914, da Krigen brød ud.

Det indsamlede Seddelmateriale opbevares paa det kgl. Bibliotek. Meget er gammelkendt Stof, da flittige Forskere forlængst har søgt Stof til deres Arbejder i Udlandets Samlinger; for de svenske Bibliotekers Vedkommende behøver vi kun at tænke paa Langebek, Molbech, H. F. Rørdam, Koefod Ancher og V. A. Secher; men Overblik er vundet ved det systematiske Arbejde; man ser nu paa mange Punkter klarere Overleveringens Historie og kan følge Haandskrifternes Vandringer. Meget nyt er ogsaa fremdraget og er kommet de sidste Aars Arbejder til Gode, derom taler f. Eks. Professor Gertz' Værker *Vitæ sanctorum Da-*

norum og Scriptores minores og Dr. Lis Jacobsens Udgave af Peder Palladii danske Skrifter. Kommissionsrejserne har foranlediget Hidlaan af Manuskripter, de mere værdifulde er blevne fotograferede, og det kgl. Bibliotek ejer nu en smuk lille Samling Reproduktioner af Danica fra Udlandet.

Seddelmaterialet giver fremdeles Anvisning paa adskillige Ting, der kunde have Interesse for Historikere — et Fragment af Roskildebispens Jordebog i det kgl. Bibliotek i Stockholm, et Par middelalderlige Manuskripter med Fortegnelser over Biskoppens Gods paa Rygen (Mss. fra Skokloster, deponerede i det svenske Rigsarkiv), en Del antikvarisk-topografisk Stof, en Relation fra en polsk Sendefærd til Danmark i Beg. af Aaret 1563; ganske særlig skal jeg gøre opmærksom paa en Del af Baron Blixen-Fineckes Correspondance i Samlingen Dickson-Bukowski i Göteborg Stads-Stadsbibliotek; der er Breve fra 1848 fra Landgrev Frederik og Major Ræder om Felttoget, Breve, der oplyser den indre Politik i Halvtredserne og Tredserne (blandt Brevskrifterne kan nævnes Rotwitt, Berlin, P. G. Bang, Balthasar Christensen, Peder Hjort, Schell-Plessen, Laurids Skau, endvidere Giöwad, Goldschmidt og Grüne), samt Breve fra Regnar Westenholz, von Bülow og Kronprins Frederik fra Aarene 1863—1865.

Brevstoffet er overhovedet ikke den ringeste Del af det indsamlede Materiale; danske lærdes, specielt slesvigske lærdes Correspondance med Udlandet vil give et godt Bidrag til 18. Aarh.s Lærdomshistorie; mangfoldige Breve i Sverige fra 18. Aarh.s Midte og op igennem 19. Aarh. vidner stærkt om litterær, videnskabelig og personlig Forbindelse mellem danske og svenske, — Historikerbreve og Naturforskerbreve findes i betydeligt Tal, — ogsaa er der Stof til Skandinavismens Historie i Halvtredserne og Tredserne, hidrørende saavel fra dem, der bar Ansvar, som fra privatiserende Politikere. Det vil dog være klart, at Kommissionens Virksomhed i Følge det Arbejdsomraade, den har valgt, i første Række maa tjene Kirkehistorien, Videnskabernes Historie, Kulturhistorien i omfattende Forstand.

1917.

Ellen Jørgensen.

Det kgl. Bibliotek har ved Gave eller ved Køb i de sidste Par Aar erhvervet en Del Manuskripter, deriblandt følgende af Interesse for Historikere og Litteraturhistorikere.

Hr. C. Wittrup har skænket Caspar Paludan-Müllers Papirer (Dagbøger, Skoletaler, et autobiografisk Udkast, Breve fra Molbech, Svend Grundtvig, Julius Lange m. fl.) og har givet Løfte om flere Paludan-Müllerske Sager. Fr. Paludan-Müllers Breve til